

ต้นบัญญัติ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๔

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ข้อ ๖๖๕. ข้อ ๖๗๐. มันไม่มีนะ

ข้อ ๖๗๑. นี้ข้อ ๖๗๑. เขายกเลิก ถามมา แล้วก็เขียนมาข้อ ๖๗๒. เรื่อง “ยกเลิกข้อ ๖๗๑.”

ข้อ ๖๗๓. ข้อ ๖๗๔. ไม่มี

ถาม : ๖๗๕. เรื่อง “เรียนถามเรื่องเกี่ยวกับความสุขในชีวิต”

กราบนมัสการหลวงพ่อดู ความเห็นของผม

หลวงพ่อดู : นี่ความเห็น เดี่ยวฟังคุณะมันแทบจะไม่มีเนื้อหาสาระเลย แทบจะเป็นน้ำท่วมทุ่ง ไม่มีอะไรเลยนะ แต่เขาถามมา ตอบไปให้มันเป็นนั่นไป ให้หมดหน้าที่กันไป เขาบอกว่าเขาเห็นเรื่องการกิน การกินอาหารมันก็สักแต่ว่า มันไม่เป็นกิเลสอะไรเลย แล้วเขาก็พูดถึงการถือศีล ๘

ถาม : ผมเกิดผิดศีล ๘ เห็นใหม่ การผิดศีลคือการล่วงพรหมจรรย์ ไม่ใช่ช้อยู่ในการประพฤติปฏิบัติส่วนพรหมจรรย์แล้ว แต่อยู่ในใจของผู้ประพฤติ แต่ในการทำหน้าที่แห่งชีวิตเป็นไปไม่ได้หรือไม่ครับ แม้ว่าการประพฤติดังนี้แล้ว จะไม่ได้ประกอบด้วยกิเลส คือค้นหาในใจอย่างตัวผมที่ผมเป็น

อย่างการรับประทานอาหาร ผมมีความสุขได้ ผมอร่อยกับอาหารได้ แต่ผมไม่คิดยึด ทานอย่างไรก็ได้ ไม่ทานก็ได้ แต่ถ้าเหนื่อยอาจจะทานเยอะเพื่อประทังความหิว ความกระหาย หรืออย่างเรื่องอื่นๆ แต่ผมสามารถมีความสุขได้ แต่ผมไม่ได้ยึดติดเช่นกันครับ

ผมรู้สึกผ่อนคลายในการเสพสุขพวกนี้ โดยไม่ได้เป็นทาสความสุขทางสัมผัสในพวกสิ่งนี้เลยครับ แต่ไม่ได้ประมาณ

แต่อย่างเรื่องการล่องพรหมจรรย์ เช่นการใกล้ชิดหญิง-ชาย ยอมรับว่ายังมีการยึดติดครับ แต่ก็เริ่มพิจารณาสาขปมออกมาได้เรื่อยๆ ครับ จนเริ่มแยกออกระหว่างการล่องพรหมจรรย์และกิเลสตัณหาได้ เริ่มเห็นว่ากิเลสของการล่องนั้นคืออารมณ์ส่วนใดเป็นหัวใจ ความคิดอะไรที่เป็นต้นเห่า ส่วนอารมณ์ที่เนื่องเข้าไปอีกในส่วนลึกอาจจะยังไม่ถึง แต่ผมเริ่มเจอหัวใจของมันแล้วละครับ

พอถึงจุดนี้ผมสงสัยว่า เราแยกแยะการล่องพรหมจรรย์ เปรียบเหมือนการทานอาหาร หรือการทำหน้าที่ในชีวิตแล้ว กล่าวคือมิได้เป็นกิเลสในใจแล้ว มิได้เป็นทาสแห่งการล่องพรหมจรรย์แล้วคำถามคือ

๑. เราสามารถประพฤติกิเลสพรหมจรรย์ได้ โดยที่มิได้เป็นทาสแก่กิเลสในใจเหมือนการทานอาหาร ดังนี้แล้วสามารถเป็นไปได้จริงไหมครับ คือมิได้เป็นทาสการล่องพรหมจรรย์ จัดเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งเท่านั้น

หลวงพ่ : นี้พูดถึงเวลาเราจินตนาการนี้ นี่ตอบแล้วนะ (หัวเราะ) นี่เขาพูดถึงการจินตนาการ เห็นไหม เวลาเราจินตนาการ เพราะเราจินตนาการ พอเราจินตนาการเราเข้าใจได้ เพราะอย่างธรรมชาติเวลาเราฟังนะ เมื่อก่อนเราฟังธรรมะในภาคปริยัติ ในตำรา เมื่อก่อนเวลาพระเทศน์ต้องถือใบลาน ถ้าใครไม่ถือใบลานถือว่าอวดเก่ง แต่พอครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่มั่นเวลาท่านเทศน์นะ เวลาท่านเทศน์ครูบาอาจารย์เราก็ถือใบลานถือใบลานไว้เฉยๆ แต่ท่านใช้หัวใจท่านเทศน์

ถ้าใช้หัวใจท่านเทศน์ ท่านมีประสบการณ์ของท่าน ท่านมีความรู้ของท่าน พอท่านเทศน์ออกมาเรื่องใกล้ตัวเรานี้แหละ เรื่องความกิน ความอยู่นี้แหละ แต่พอท่านพูดนี้เราเห็นจริงตาม พอเราเห็นจริงตามเราก็มีปัญญาของเราขึ้นมา พอมีปัญญาขึ้นมา ปัญญาเราตามไปไง เราก็คิดว่าเรื่องกินอาหาร เรื่องต่างๆ นี้ได้ เรากิน เราเสพสุขได้ แต่เราไม่คิดเราไม่เป็นทาสของมัน

นี่พูดแต่ปากไง พูดแต่ปากเพราะอะไร? เพราะคนเราไม่ทุกชั้นนะ คนไม่ทุกซ์ ไม่อยาก ไม่อด ไม่อยาก ถ้าใครอดอยากนะ เวลาเราไม่มีจะกินไปอยู่ในป่านะ อะไรมันก็มีประโยชน์ไปหมดแหละ แต่นี่เพราะอะไร? เพราะเราหาได้ง่าย เราหาได้ง่ายอย่างนี้ เราก็คิดว่าเราไม่ติด เราไม่ติด เราไม่ติดเพราะว่าเราคิดของเราว่าเราไม่ติดใจ แต่ถ้าเวลามันไม่มีล่ะ? คนไม่อด ไม่อยาก ไม่ทุกซ์ ไม่อยาก ฉะนั้น เวลาเราอดอยากนะ แล้วเรานั่งพิจารณา ดูมัน เราจะรู้เลยว่าเราติดหรือไม่ติด ไอ้ที่พูดว่าไม่ติดๆ มันพูดที่ปาก มันยังไม่เป็นความจริงหรอก

ฉะนั้น พอเราได้ยินครูบาอาจารย์เราเทศนาว่าการเราก็จินตนาการได้ เราจินตนาการได้แต่ไม่เป็นจริง ไม่เป็นจริง! ถ้าเป็นจริงนะ เวลามันแบบที่เราฉันอาหารใช้ไหม? เวลาเรากินข้าวโดยที่ว่าเราไม่ติดมัน ถ้าเราไม่ติดมัน เห็นไหม นี่เวลาถ้าเราผ่อนอาหารล่ะเราจะติดหรือไม่ติด? เราจะเห็นต่อเมื่อเราขาดแคลน เราจะเห็นต่อเมื่อเวลาเราเข้าที่อึดอัด เราจะรู้ เราจะเห็นเลย

แต่นี้เพราะมันมีของมันมหาศาล เราดูของเราไว้ เราไม่ติดในอาหารหรอก เพราะในตู้เย็นเราเต็มตู้เย็นเลย เราไม่ติดอาหารหรอก เพราะอาหารเราเต็มโกดังเลย มันก็ไม่ติดนะสิ แต่เวลามันไม่มีสิมันจะติดหรือไม่ติด? อ้าว ลองไม่มีสิ อ้าว โกดังก็ไม่มี ตู้เย็นก็ไม่มี ทุกอย่างไม่มีเลย คุณมันจะติดหรือไม่ติด

นี่พูดถึง เราจะบอกว่าโดยธรรมชาติ ในปัจจุบันนี้เขาจะบอกเลยว่า “ปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวัน” ทุกคนเป็นห่วงนะ เป็นห่วงว่าไม่ได้ปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวัน เราก็ถามกลับว่า

“ชีวิตประจำวันมันมีความสำคัญขนาดนั้นเชียวหรือ? ชีวิตประจำวันนี่มันเหนือธรรมะเชียวหรือ?”

ธรรมมันเหนือทุกๆ อย่าง ธรรมมันเหนือโลกนะ ชีวิตประจำวันก็คือชีวิตประจำวัน แต่ถ้าปฏิบัติธรรมมันปล่อยวางได้หมดเลย ถ้ามันปล่อยวางได้หมด ถึงเวลามันเป็นจริงขึ้นมาแล้วนะ นี่มันเปลี่ยนแปลงชีวิตไปหมดเลย

ทีนี้ชีวิตประจำวัน เราเอาชีวิตประจำวันเป็นตัวตั้ง แล้วปฏิบัติธรรมนี้ เห็นใหม่ ธรรมะก็เป็นอย่างนั้น คือเอาธรรมมาเป็นฐานหนุนชีวิตประจำวัน หนุนตัวเองไง นี่คืออะไร? นี่ก็อัตตานะ นี่ก็ทฐินะ นี่ก็ตัวตน ตัวตนใหญ่กว่าธรรม แต่ถ้าธรรมมันใหญ่กว่า ตัวตนมันไม่มี มันสลายหมดคนะ มันสลายตัวตน สลายทุกอย่างหมด

ฉะนั้น เวลาปฏิบัติธรรมส่วนใหญ่บอกว่าปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวัน อย่างอื่นปฏิบัติไม่ได้ อย่างนี้ปฏิบัติได้ พอปฏิบัติได้ขึ้นมา เห็นใหม่ นี่ทานอาหารก็ไม่ใช่กิเลส สรรพสิ่งก็ไม่ใช่กิเลส โอ้โฮ รู้ทันไปหมด เรบอกว่าทำความสงบของใจยังทำไม่ได้เลย ถ้าใจมันสงบมานะ สิ่งเรื่องนี้มันจะเข้าใจ ถ้าใจสงบนะ แล้วอย่างที่ว่าอันนี้มันเป็น

เราจะบอกว่าปัญญาในพุทธศาสนามันมีอยู่ ๓ ขั้นตอน สุตมยปัญญาคือปัญญา การศึกษา การเล่าเรียน นี่การศึกษา การเล่าเรียนคือสุตมยปัญญา จินตมยปัญญา เห็นใหม่ จินตนาการสำคัญกว่าความรู้ โดยอินเทอร์เน็ตไปพูดไว้ว่า “จินตนาการสำคัญกว่าความรู้” เพราะจินตนาการของอินเทอร์เน็ตนะ ไม่ใช่พุทธศาสนา พุทธศาสนาบอกว่า “จินตนาการก็คือจินตนาการ”

นี่ภาวนามยปัญญา ปัญญาสำคัญกว่าจินตนาการ จินตนาการก็คือจินตนาการ จินตนาการสำคัญกว่าความรู้ ก็ความรู้แบบโลกใจ เห็นใหม่ สุตมยปัญญานี้ปัญญา การศึกษา ถ้าจินตนาการมันกว้างขวางกว่า แต่จินตนาการมันได้ประโยชน์อะไรล่ะ? จินตนาการนี้เพียงแต่ว่ามันเปิดโอกาสให้จิตมันได้ออกสำรวจ ออกค้นคว้า จินตนาการไป จินตนาการไปแล้วเพราะอะไร? เพราะจินตนาการเราไม่รู้ จินตนาการไป คาดหมายไป จินตนาการไป เคาไป คั่นไป จินตนาการไป

ฉะนั้น ปฏิบัติธรรมโดยจินตนาการไป จินตนาการในธรรมะไป อืม อาหารก็ไม่ได้คิด โอ้ เราก็ไม่เป็นทาสมัน ไม่เป็นทาสเพราะเราพอใจ แต่ถ้ามันไม่มีจะกินนะ มันคิดนะไม่มีอาหาร ไม่มีแล้วมันก็จะคิด นี่เราจินตนาการอาหารมันก็ไม่มาหรอก อาหารมันต้องขวนขวายหามาเอง แล้วหามาเองเราคิดหรือไม่คิดล่ะ? เราจะบอกว่านี่โดยพื้นฐาน

ฉะนั้น สิ่งทีปฏิบัตินะ สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา ถ้าภาวนามยปัญญามันเกิด มันเกิดเพราะอะไร? สิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมดนี้เป็นโลกียปัญญา โลกียปัญญา เกิดจากภพ ภพคืออะไร? ภพคือตัวฐิติจิต ภพคือตัวที่ตั้ง ความคิดเกิดบนอะไร? ฐิติ

คอมพิวเตอร์มันเกิดบนอะไร? ซอฟแวร์ ฮาร์ดแวร์ ถ้าไม่มีซอฟต์แวร์มันจะมีไหม? เวลาเราเล่นคอมพิวเตอร์มันจะทำงานไหม? มันไม่มีทางหรือ

ซอฟต์แวร์มันก็คือสัญญาใจ ข้อมูลเดิมใจ ถ้าไม่มีมันจะออกมาได้อย่างไร? นี่แล้วความคิดมันเกิดจากอะไร? ความคิดเกิดจากอะไร? ความคิดเกิดจากภพ เกิดจากชีวิตมีพุทธะ มีเรา ความคิดถึงเกิด แล้วความคิดเกิดบนอะไร? เกิดบนภวาสวะ ภวาสวะมีอะไร? มีวิชา อวิชานี้พอมันเกิดขึ้นมามันก็เป็นโลกียะ โลกียะคือโลก คือเรา คือตัวตน คือสิ่งที่จินตนาการได้ใจ นี่โลกียปัญญา

ถ้าโลกุตระปัญญาล่ะ? ถ้าจิตมันไม่สงบนะโลกุตระปัญญาเกิดได้อย่างไร? เพราะโลกุตระปัญญามันจะพ้นจากโลก มันจะเหนือโลก โลกุตระจะพ้นจากโลก ถ้าพ้นจากโลก ปัญญาที่มันย้อนกลับ ปัญญาที่มันเกิดขึ้นมา ปัญญาอย่างนี้เกิดไม่ได้ถ้าไม่มีสมาธิ ถ้าไม่มีสมาธิ ปัญญาที่เกิดขึ้นมาเป็นโลกียะหมด เกิดจากสัญชาตญาณ เกิดจากจินตนาการ เกิดจากภพ เกิดจากพลังงาน เกิดจากเรา **เกิดจากจิต**

ปัญญาเกิดจากจิตนี้โลกียะหมด ปัญญาของกิเลส พอกิเลสมันจินตนาการมา มันก็ใช้ปัญหานี้ออกไป นี่สิ่งที่จินตนาการเป็นโลกียปัญญามันเป็นจินตนาการในธรรมของพระพุทธเจ้าใจ แล้วธรรมของพระพุทธเจ้ามันก็มา จะว่ามีบุญก็ยังมีบุญอยู่นะ ยังได้คิดได้ค้นคว้า แต่ถ้าทำความสงบของใจแล้ว ถ้าจิตมันสงบนะ ถ้าจิตไม่สงบสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นโลกียะหมด ตัวจิตสงบมันจะทำให้ตัวเกิดโลกุตระ

โลกุตระคือปัญญาเหนือโลก ปัญญาที่พ้นจากโลก ปัญญาที่พ้นจากโลกต้องเกิดจากสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิแก้กิเลสไม่ได้ ตัวกรรมฐาน สมถกรรมฐานตัวฐาน ตัวฐานก็คือตัวภพ ตัวสถานที่ ตัวเริ่มต้นของความคิด ความคิดเกิดจากฐานนี้ ถ้าไม่มีฐานนี้ความคิดมาจากไหน? พอเกิดเข้าไปสู่สัมมาสมาธิ เข้าไปสู่ฐาน สมถกรรมฐาน แล้วถ้าเกิดปัญญา เห็นไหม เกิดปัญญาสู่ฐาน ใครเป็นคนเห็นฐาน? ใครเป็นคนสร้างฐาน? ใครเป็นคนจัดการฐาน?

สติปัญญา! สติปัญญามันจัดการ เวลาปัญญาเกิด เกิดจากสติปัญญา เกิดจากสติปัญญา เกิดจากสมถกรรมฐาน มันจะเป็นโลกุตระปัญญา ถ้ามีสมาธิแล้วมันออกใช้เป็นนะ

ถ้าใช้ไม่เป็นนะมันก็ไม่เกิด สมาธิเกิดปัญญาไม่ได้ สมาธิเกิดปัญญาไม่ได้ถ้าไม่ฝึกหัด ถ้าสมาธิเกิดปัญญาได้ ฤทธิชีไพรเขามีสมาธิอยู่แล้ว แต่เป็นมิจฉา

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำสมาธิขึ้นมาแล้วออกฝึก พอจิตสงบนะ อานาปานสติกำหนดลมหายใจเข้าออกๆ พอจิตสงบแล้วบุพเพนิวาสานุสติญาณ ข้อมูลเดิมเห็นใหม่ ข้อมูลเดิมคือตั้งแต่พระเวสสันดรมา บุพเพนิวาสานุสติญาณอันนี้เป็นอดีต นี้เวลาถึงกลับมา คึงกลับมาสู่สมถกรรมฐาน สู่ฐานที่ตั้ง สู่จิติจิต

นี่มันยังไม่มีปัญหาเกิดขึ้น มันก็รู้ไปในอนาคต จุติปปาทญาณ จิตนี้ตายแล้วจะไปเกิดอย่างนั้นๆ เห็นไปหมดเลย มันก็ไม่ใช่อีก อดีต อนาคตไม่ใช่อีก คึงกลับมาอยู่ปัจจุบัน พออยู่ปัจจุบันนี้มาเกิดมรรคญาณแล้ว เกิดอริยสัจ เกิดสัจจะความจริงขึ้นมาแล้ว กลับมาล้าง ล้างตัวภพนี้แหละ ล้างภวาสวะนี้แหละ กลับมาล้างตัวเอง เห็นใหม่ พอล้างตัวเองขึ้นมา นี่ไง! ถ้าล้างตัวเองเพราะอะไร? เพราะมีสัมมาสมาธิ เพราะมีจิตสงบ

จิตพอสงบแล้ว ทำงานยังไม่ถูกก็ไปอดีต อนาคต พอกลับมาสู่มรรคญาณของตัวเอง แล้วทำลายตัวเอง เห็นใหม่ นี่ไม่มีสมาธิเกิดปัญญาไม่ได้ ไม่ได้หรอก! ตัวสมาธิก็แก้กิเลสไม่ได้หรอก! แต่เป็นข้อเท็จจริง ต้องมีสมถกรรมฐาน ต้องมีสัมมาสมาธิ แล้วมันจะแก้มัน

นี่พูดถึง ถ้าทำแบบนี้มันถึงจะเป็นการปฏิบัติใจ แต่นี้เขาบอกว่าอาหารก็ไม่ใช่ โทษ พรหมจรรย์ก็ไม่ใช่โทษ อะไรก็ไม่ใช่โทษ.. ไม่ใช่โทษก็ไม่ใช่โทษนะสิ ไม่ใช่โทษมันก็ไม่มีความโทษกับเรา ถ้าไม่มีโทษกับเรานะ

“รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร”

รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร เพราะมีตัณหาความทะยานอยากถึงตามเสียงไป เห็นใหม่ เสียงไพเราะ เสียงเพราะพริ้ง กลิ่นหอม กลิ่นไม่หอม เสียงดี รูปดี นี่พอใจ ไม่พอใจ นี่มันเป็นแก่นี้แหละ แล้วพอเรารู้ทัน รู้ทันมันก็จบ

รูป รส กลิ่น เสียงไม่ใช่บ่วงของมาร ไม่ใช่พวงดอกไม้แห่งมาร ถ้ามันเป็นพวงดอกไม้มันก็จะถูกระชากลากใจไป รู้ทันมันก็จบ จบแล้วทำอะไรต่อ? จบแล้วมันก็ไม่มีความโทษไป ทุกอย่างมันก็จบสิ้นไป มันก็กลับไปเป็นธาตุ เป็นวัตถุไป ก็ทำคนๆ หนึ่งให้

เป็นวัตถุ สิ่งที่เป็นวัตถุมันไม่มีชีวิต จิตใจเรามีชีวิต จิตใจเรามีคุณค่า แล้วเราก็ทำให้
จิตใจเราเป็นวัตถุธาตุอันหนึ่งเท่านั้นหรือ? แต่ถ้ามันมีสติปัญญา เห็นไหม มันจะเอาวัตถุ
ธาตุ สิ่งที่มีชีวิตนี่จะเป็นประโยชน์กับเรา

นี่พูดถึงในการปฏิบัติไง เพียงแต่ว่าพอพูดอย่างนี้บีบเขาก็บอก “นี่ไงก็มีปัญญา
แล้ว นี่รู้เท่า รู้ทัน รู้การเคลื่อนไหว รู้พร้อม รู้สติพร้อม” คอมพิวเตอร์มันรู้ดีกว่านี้อีก
คอมพิวเตอร์นะเขาสร้างภาพ เห็นไหม เขาจะทำอะไรเขาสร้างด้วยคอมพิวเตอร์ สร้าง
ภาพขึ้นมาแล้วเพื่อทำการวิจัย คอมพิวเตอร์มันดีกว่าเราเยอะเลย มันสร้างประโยชน์กับ
สังคม มันสร้างอะไร? แล้วเราจะสร้างอะไรกับเราล่ะ? เราจะทำอะไรกับเราบ้างล่ะ?

นี่ถ้าทำนะ เราจะบอกว่าต้องมีสติปัญญามากกว่านี้ เรื่องอย่างนี้มันจินตนาการกัน
ได้ นี่มันจินตนาการได้ แล้วพูดถึง เห็นไหม เขาบอกว่า

ถาม : ข้อ ๑. เราสามารถประพาศล่องพรหมจรรย์ได้ โดยที่ไม่เป็นทาสแก่กิเลสในใจ

หลวงพ่ : ไม่มีหรอก มีแต่พระสุทินนี่ไง พระสุทินนี่เป็นพระอรหันต์ พระสุทินนี่ตอน
ยังไม่เป็นพระอรหันต์ พระสุทินนี่มีภรรยาแล้ว พอวชก็ละวางครอบครัวออกมา ที่นี้พ่อ
แม่ก็มาขอร้อง ภรรยาแกาก็มาขอร้อง ขอร้องแบบว่าอยากจะมีผู้สืบสกุล ตอนนั้น
พระพุทธเจ้ายังไม่บัญญัติธรรมวินัยไง พระสุทินนี่ก็บอกว่าให้พร้อมนะ ให้ระดูพร้อม
คือว่าให้ทุกอย่างพร้อมแล้วให้พามา พอเสร็จแล้วก็พาอดีตภรรยาไปหาพระสุทินนี่ พระสุ
ทินนี่ก็มีเพศสัมพันธ์ พอมีเพศสัมพันธ์ไปเสร็จแล้วก็ตั้งครรภ์

พอตั้งครรภ์ขึ้นมา พระสุทินนี่ก็นั่งภาวนา เห็นไหม นี่จะล่องพรหมจรรย์โดยที่ไม่
เป็นโทษได้ไหม? พระสุทินนี่ก็นั่งวิตก วิจาร ชุบผอมไปหมดเลยไม่สบายใจ ตัวเองทำ
อะไร มันรู้ว่าทำไปแล้ว มันก็รู้สึกว่ามันละเอียดใจ สุดท้ายแล้วพวกพระเขาอยู่ด้วยกัน
เขาว่า เอ๊ะ พระสุทินนี่เมื่อก่อนก็รูปร่างกายสมส่วนดี ทำไมตอนนี้พระสุทินนี่ชุบผอมจน
เส้นเอ็นขึ้นหมดเลย พูดชักไปชักมาพระสุทินนี่เขาก็บอกว่า นี่ทุกข์มากเลย ทุกข์มาก
เพราะมีเพศสัมพันธ์กับอดีตภรรยา

โธ้ย พระเขาตื่นเต้นกันใหญ่ พระเขาวิจารณ์กันใหญ่เลย แล้วพระก็ไปฟ้อง
พระพุทธเจ้า ไปฟ้องพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าก็เรียกพระสุทินนี่มา

“สุทินน์เธอทำอย่างนั้นหรือ?”

“ครับ ผมทำอย่างนั้นครับ”

“สุทินน์เธอรู้ไหมว่าสิ่งนั้นมันเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เธอเป็นโหมะบุรุษ เธอทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่ดีงาม”

แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เลยบัญญัติล่วงละเมิดเป็นปาราชิก นี่พระสุทินน์เป็นต้นบัญญัติ พอต้นบัญญัติไม่เป็นอาบัติ ฉะนั้น พอไม่เป็นอาบัติปั๊บ สุดท้ายแล้วพระสุทินน์ปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกข์หรือเปล่า อันนี้ไม่แน่ใจ แต่ตอนนั้นยังงี้ ตอนนั้นยังไม่บัญญัติกรรมวินัย ทีนี้พ่อแม่

นี่เพราะยังไม่มีบัญญัติกรรมวินัย ก็ยังไม่มีข้อห้าม พอไม่มีข้อห้าม พวกพระเราจะไม่รู้ว่าจะไรทำได้ อะไรทำไม่ได้งี้ เรายังไม่รู้อะไร แต่ถ้าเป็นพระที่มีอริยภูมิแล้วจะรู้แต่เนี่ยยังไม่มี พ่อแม่ก็มาขอร้อง ภรรยาที่มาขอร้อง สุดท้ายแล้วพระสุทินน์จะปฏิบัติได้หรือไม่ได้ไม่รู้ แต่ลูกชายได้ เพราะลูกชาย นี่เกิดเป็นลูกชายด้วยนะ พ่อแม่ก็เลยตั้งชื่อว่า “ไอ้พีช”

พีชงี้ ชื่อพีช พีชพันธุ์ ได้มาจากพระสุทินน์ แล้วไอ้พีชนี้เป็นพระอรหันต์ ไอ้พีชนี่พอโตขึ้นมาคนล้อเลียน พอคนล้อเลียนก็ละอายใจ ละลายใจก็เลยขอแม่ออกบวช พอออกบวชไอ้พีชก็เป็นพระอรหันต์ นี้อยู่ในพระไตรปิฎก

นี่พูดถึง “การล่วงพรหมจรรย์” โดยที่ยังไม่มีกรรมวินัยมันก็ไม่รู้ แต่ถ้ามีกรรมวินัยแล้ว นี่เขาถามงี้ เขาถามว่า

ถาม : เราสามารถประพฤติล่วงพรหมจรรย์ โดยที่ไม่เป็นทาสแก่กิเลสในใจ เหมือนกับทานอาหาร

หลวงพ่ : คือทานอาหาร เขาว่าทานอาหารแล้วเขาไม่คิดงี้ ฉะนั้น ก็ล่วงพรหมจรรย์ โดยที่เราไม่คิดงี้ (หัวเราะ) จะเป็นอย่างนั้นจริงๆ หรือ? ถ้าเป็นอย่างนั้นจริงๆ มันก็คินะสิ ตอนนีพระเขาอยากเป็นอย่างนี้กันเยอะนะ (หัวเราะ) มันไม่จริงหรอก

นี่เราคิดของเราเอง เห็นไหม เราคิดว่าอะไรก็ไม่เป็นโทษๆ เหมือนกับเราไม่รู้ ไม่รู้ว่าสิ่งใดเป็นโทษหรือไม่เป็นโทษ อย่างเชื้อโรคนี้เราไม่รู้หรอก แต่ทางการแพทย์เขารู้ นะ แล้วทางการแพทย์เขาฉลาดด้วย เขาเอาสิ่งนั้นกลับมาทำวิจัย แล้วเอามาทำเป็นวัคซีน ได้ด้วย เชื้อโรคนี้เขาเอามาทำวัคซีน เขาเอามาตัดแปลงของเขา เขามาทำทางกรวิจัยของเขา เขาทำวัคซีนได้ด้วย

อันนี้ก็เหมือนกัน เราคิดของเราไปเอง ถ้ามันเป็นจริงนะพระพุทธเจ้าไม่บัญญัติไว้หรอก ฉะนั้น กรณีอย่างนี้ ถ้าในพระไตรปิฎกเริ่มมาตั้งแต่พระสุทินน์ พระสุทินน์เป็นต้น บัญญัติ ก็เลยพระสุทินน์ไม่เป็นอาบัติ ตั้งแต่นั้นมาเป็นหมดแหละพรหมจรรย์นี้ พรหมจรรย์เป็นหมด แล้วมันเป็นเรื่อง แม้แต่ภิกษุนะ ภิกษุชักสื่อให้ผู้หญิงกับผู้ชาย แต่งงานกัน เป็นอาบัติสังฆาทิเสส ภิกษุพูดให้ครอบครัวเขาที่ดีกันแตกแยกกัน เป็นอาบัติสังฆาทิเสส

แม้แต่ไม่ใช่เรื่องของเรา เรื่องของสังคม ภิกษุนี้ไปจัดการให้เขาชอบกัน ให้เขารักกัน ชักสื่อ ภิกษุชักสื่อให้เขาได้เป็นคู่ครองกัน เป็นอาบัติสังฆาทิเสส ภิกษุไปพูดให้คู่ครองเขาแตกแยกออกจากกัน เป็นอาบัติสังฆาทิเสส เป็นอาบัติหมดแหละ

นี่พูดถึงเขาถามไฉน เพราะต่อไปนะ เวลาเราบอกว่าคุณก็เป็นสมมุติ นี่ก็เป็นสมมุติ วินัยก็เป็นสมมุติ เป็นสมมุติตามข้อเท็จจริง ผู้ที่ใจเป็นสติวินัย เป็นวิมุติแล้ว พ้นจากสมมุติไป สิ่งนี้เป็นสมมุติ เป็นสมมุติคืออะไร? คือกฎหมาย กฎหมายคือธรรมวินัยจะไม่มีโทษ

อย่างเช่นพระจักขุบาล พระจักขุบาลนะ เวลาท่านสำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้ว แล้วหลานไปจูงกลับมา เป็นพระอรหันต์เขาก็สร้างกุฏิไว้ให้ เพราะว่าท่านนั่งพิจารณา นี่เป็นโรคตาทำให้หยอดตา เขาบอกว่าถ้าไม่หยอดตาจะตาบอดนะ ท่านก็ไม่สน บอดก็คือบอด วันนั้นตาบอดท่านเป็นพระอรหันต์เลย แต่เป็นสุขขวิปีสโก นี่พระอรหันต์จะเดินกลับบ้านไม่ได้ ให้หลานไปเอากลับมา พอเอากลับมาเสร็จแล้ว ทางญาติพี่น้องเขาก็สร้างกุฏิไว้ให้ ทำราวไว้ให้เดินไถ่

ฉะนั้น คินนั้นฝนตกรุนแรงมาก แผลงมันมาเต็มไปหมดเลย แล้วท่านเดินจงกรมอยู่ พอท่านเดินจงกรมอยู่ท่านก็เหยียบแผลงตายไถ่ เพราะตาท่านไม่เห็น ฉะนั้น เข้าใจมา

พระภิกษุมาจากต่างถิ่น เขาก็เดินดูตามกุฏิ ไปเห็นรอยแมลงตาย ไปฟ้องพระพุทธรเจ้าบอก
ว่า “พระจักขุบาล เวลาตาคีก็ขี้เกียจ เวลาตาบอดก็ทำขยัน นี่เหยียบสัตว์ตายเต็มไปหมด
เลย” จะปรับอาบัติไฉน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “เธอพูดอย่างนั้นไม่ได้ พระจักขุบาลนี้
เป็นสตีวินัย เป็นปาปมุต พระจักขุบาลเป็นปาปมุตคือไม่เป็นอาบัติ”

เราตีความว่าปาปมุตเป็นอย่างไร? เขาบอกว่าปาปมุตคือว่าฉันไม่ทำอาบัติเลย
ปาปมุตก็คือว่าเป็นพระพุทธรูป นี่แจ้งไปเลยนะ ไม่ขยับเลยเพราะไม่เป็นอาบัติ เพราะ
ขยับมันเป็นอาบัติไฉน แต่ถ้าเป็นปาปมุต เห็นไหม พระจักขุบาลเหยียบสัตว์ตายเป็นปาป
มุต ไม่เป็นอาบัติ นี่ไฉนที่ว่าอาบัติเป็นสมมุติๆ พระพุทธรเจ้าเป็นคนบัญญัติเอง พระพุทธรเจ้า
เป็นคนชี้เองว่าพระจักขุบาล การเหยียบสัตว์ตาย

ถ้าพูดถึงพวกเรานี้แหละ ทำชีวิตสัตว์ให้ตกลงเป็นอาบัติปาจิตตีย์ ทำพรากของเขียว
เป็นอาบัติปาจิตตีย์ แต่ถ้าเป็นปาปมุตมันไม่มีอาบัติ อย่างเช่นหลวงปู่คือเรา เห็นไหม
หลวงปู่คือเป็นของจริง แล้วเป็นของจริง นิสัยทำนองอาจกล้าหาญมาก ฉะนั้น เวลาทำสิ่ง
ใดผิด หลวงปู่มันท่านจะบอกว่า “ใครอย่าไปเอาอย่างหลวงปู่คือนะ หลวงปู่คือท่านได้คุย
กับเราแล้ว ใครอย่าเอาอย่างนะ ใครห้ามเอาอย่างนะ” แต่เวลาหลวงปู่คือท่านก็ไม่เอ็ดคนะ
เพราะเป็นอย่างนั้น ท่านเป็นอย่างนั้น

ฉะนั้น ไอ้ที่บอกว่าล่วงพรหมจรรย์ ล่วงพรหมจรรย์มันไม่มีหรือว่าเป็นอาบัติไม่
เป็นอาบัตินี้ ที่ว่าสิ่งนี้เป็นสมมุติ ไม่เป็นสมมุติ คำว่าสมมุติๆ ถ้าผู้เป็นอย่างนั้นแล้ว สิ่งนี้
เป็นสมมุติ สมมุติบัญญัติ แต่ถ้าเราก็คือเป็นสมมุติ เราก็คือสมมุติกันอยู่ เราเป็นคนนี้ก็สมมุติว่า
เป็นคน ตายไปแล้วก็เป็นเปรต เป็นพรหมนี่ก็อีกเรื่องหนึ่ง แต่นี่เป็นสมมุติอยู่ ชีวิตนี้เป็น
สมมุติ ทีนี้สมมุติมันก็ต้องมีเครื่องหมาย

ในธรรมของพระพุทธรเจ้านั้นะ ธรรมวินัยเป็นวิธีการ วิธีการทำไปสู่เป้าหมาย ทีนี้
วิธีการ กฎหมายธรรมวินัยเป็นวิธีการ แล้วถ้าเราปฏิเสธวิธีการเราจะถึงเป้าหมายได้ไหม?
เราปฏิเสธวิธีการ ปฏิเสธการกระทำหมดเลยเราจะสู่เป้าหมายได้อย่างไร? ฉะนั้น สิ่งที่ว่า
เป็นสมมุติๆ นี่ก็คือวิธีการ รถเป็นสมมุติไหม? รถนี้เวลาขายแล้วเป็นของเราหรือเปล่า? ไม่
เป็น ตอนนี้เป็นของเราหรือเปล่า? เป็น เป็นของเรา เราก็คงต้องใช้มันใช่ไหม?

นี่ก็เหมือนกันธรรมและวินัย คือ สมาธิ ปัญญาเป็นสิ่งที่เราก้าวเดิน เป็นสิ่งที่เราฝึกฝน แล้วจะบอกมันเป็นสมมุติใหม่? สมมุติมันก็เป็นความจริง สมมุติก็ต้องให้เราทำสมาธิก็เป็นสมมุติ ทุกอย่างเป็นสมมุติ สมมุติจริงๆ นะ เพราะมันเกิดดับ สิ่งที่เกิดดับคือสมมุติ มันเกิดขึ้นมาแล้วมันก็ดับ อนิจจัง มันก็เปลี่ยนแปลง มันก็เป็นสมมุติ แต่สมมุติถ้าเรายังใช้อยู่ เป็นประโยชน์อยู่ มันจะเป็นประโยชน์กับเรา

ฉะนั้น คำถามนี้แบบมันแปลกไป บอกว่า

ถาม : ถ้าเราสามารถล่วงพรหมจรรย์ได้โดยที่ไม่เป็นทาสแก่กิเลสในใจ

หลวงพ่ : มันจะทำให้เราไปปฏิบัติวิธีการใด แล้วถ้าวิธีการมันเป็นไปมันจะเสียหาย มันจะเสียหาย ฉะนั้น สิ่งที่เราปฏิบัติใหม่ อย่างเช่นอาหารเราไม่คิดเราก็ไม่เป็นโทษ มันเป็นจริง โทษจริงนี่นะ เขามีความหลงใหลกันเราก็เฉย แต่ถ้าเขามาแห่เรานี้ขึ้นทันทีเลย ไอ้พวกโลกะ เวลาเขาอายุให้โกรธมันก็ไม่โกรธ แต่มันจะเชื้ออะไรไปทุกอย่างเลย มันโลกะมันหลง

นี่โทษะ โมหะ ยิ่งโมหะ โลกะ มันเป็นจริงใจ ถ้ามันไม่ตรงกับกิเลสเราเราก็ไม่เป็นไร ไม่เป็นไร แต่ถ้าตรงกับกิเลสเราไม่ได้เลย พออะไรแห่หน่อยเดียวนี่ออกเลยแหละ ฉะนั้น ถ้ามันมีมันก็ยังจะออกอยู่ ฉะนั้น ถ้ามันมี ธรรมของพระพุทธเจ้าให้ชำระสะสาง ไม่ใช่ให้ไปกลบเกลื่อนมัน หรือไปซุกไว้ใต้พรม นี่ในการปฏิบัตินะ

ฉะนั้น สิ่งทีบอกเราเราสามารถล่วงพรหมจรรย์ได้โดยที่ไม่เป็นทาส มันไม่มีหรอก ไม่มี เว้นแต่เราจะล่วงพรหมจรรย์ได้ โดยความเป็นจริงเราก็ต้องเข้มแข็ง เราก็ต้องต่อสู้ เราก็ต้องตัดทอน ตัดทอนกำลังของมันไป ตัดทอนกำลังนะ ถ้ามันบึ้งบึ้งนักก็ไม่กินข้าว ออกมันให้ตายไปเลยนะ พอออกให้มันตาย พอมันจะตายมันไม่คิดหรอก มันเฉย มันยอมแพ้ เออ ไม่คิดแล้ว (หัวเราะ) ถ้ามันออกให้ตายนี้

ฉะนั้น ออกนอนผ่อนอาหารมันถึงผ่อนคลายได้หมด ถ้าออกนอนผ่อนอาหารแล้วนะ ของอย่างนี้ โทษนะ ในทางโลก “กามคุณ ๕” สิ่งที่เป็นคุณกับโลก แต่เป็นโทษกับพรหมจรรย์ เพราะพรหมจรรย์ นี่สิ่งที่เป็นพรหมจรรย์ เห็นไหม ต้องบอกว่าใช้ที่ไหน? ใช้ยังไง? เหตุการณ์อย่างนี้ ทางฆราวาสเขาไม่คิด เหตุการณ์อย่างนี้ทางพระคิด

เหตุการณ์อย่างนี้ทางพระถูก เหตุการณ์อย่างนี้ทางฆราวาสเขาทำไม่ได้ สิ่งนี้มันอยู่ที่ว่า
มรรคหยาบ มรรคละเอียด

ฉะนั้น ค่อยๆ ศึกษาไปนะ อย่าเพิ่งมั่นใจ อย่าเพิ่งเชื่อ เห็นไหม กาลามสูตร ไม่ให้
เชื่อแม้แต่อาจารย์พูด ไม่ให้เชื่อแม้แต่พระสงฆ์พูด พระสงฆ์พูดก็อย่าเพิ่งเชื่อ ไปทดสอบ
ก่อน อย่าให้เชื่อ อย่าเชื่อ ถ้าใครเชื่อ โง่งนะ ต้องกลับไปทดสอบ จริงหรือเปล่า? ที่พูดนี้จริง
หรือเปล่า?

พระพุทธเจ้าบอกไว้ “กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อใดๆ ทั้งสิ้น” แล้วเราทดสอบ เรา
พิสูจน์ของเรา แล้วเราทำของเรา อย่าเพิ่งเชื่อ อย่าเพิ่งเชื่อ ถ้าเชื่อนี้พระพุทธเจ้าไม่เห็นด้วย
เลย พระพุทธเจ้าโต้แย้งด้วยนะ พระพุทธเจ้าไม่ให้เชื่อ

อันนี้ ข้อ ๖๗๖. ไม่มีนะ

ข้อ ๖๗๗. อันนี้ถามแล้วนะ อันนี้เป็นการปฏิบัติเหมือนกัน อ่านให้หมดเลย แล้ว
เราจะบอกที่ตั้งใจปฏิบัตินะ แล้วไม่ต้องเสียใจ ไม่ต้องเสียใจ แล้วไม่ต้องโลเล สิ่งที่เรา
พูดนี้คือว่าเราพูด สิ่งที่เราปฏิบัติก็ปฏิบัติไปให้เป็นตามความเป็นจริง ไม่ต้องโลเลนะ
เพราะเขาถามขึ้นมาอีกแล้ว เขาถามมาบ่อย

ถาม : ๖๗๗. เรื่อง ขอกราบเรียนถามรายละเอียดครับ

หลวงพ่อกับ ผมมีความเคารพและศรัทธาในคำสอนของหลวงพ่อย่างสุดจิต
สุดใจ ผมไม่มีความลังเลสงสัยในคำแนะนำของหลวงพ่เลยครับ

หลวงพ่ : เราก็อยากจะพูด เพราะในภาคปฏิบัติมันต้องใช้เวลาพอสมควร ฉะนั้น
คำพูดนี้ พูดพอเตือนสติแล้วก็หยุดนั่นแหละ เราอย่าสงสัย แล้วอย่าไปให้มันเป็นนิรันดร์
แล้วเราปฏิบัติไป จับประเด็นเฉยๆ ความเข้าใจเราเข้าใจอยู่แล้ว ไม่ต้องห่วง ไม่ต้องห่วง
ฉะนั้น เวลาเขาถามมานี้ เหมือนกับว่าในเมื่อเรามีความเห็นต่างกัน แล้วพยายามจะปรับ
ความเข้าใจเข้าหากัน ทางโลกเขาทำกันอย่างนั้น แต่ทางธรรมไม่ต้อง ถ้าเราเข้าใจแล้วเฉย
เลย แล้วเราปฏิบัติของเราไป

นี่คำถามนะ

ถาม : หัวข้อที่ ๑. จากคำถามของผมเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ผมได้กราบเรียนถามหลวงพ่อกว่า เมื่อผมเห็นจิตที่นึกพุทโธ พุทโธตั้งมั่น และเป็นแห่งๆ นิ่งๆ ได้บ่อยๆ ผมจึงเห็นว่าอาการของจิตที่ยิบๆ ยับๆ มีลักษณะคล้ายเมฆหมอกขนาดใหญ่ เมื่อผมดูเหตุ คุผลของอาการยิบๆ ยับๆ ผมจึงได้ความรู้ขึ้นมาว่า การที่คนเรามีความพอใจ ไม่พอใจ หรือเป็นสุข เป็นทุกข์ เป็นเพราะว่าเวลาเรารับรู้สิ่งต่างๆ จะมีอาการของจิต อาการยิบๆ ยับๆ คล้ายเมฆหมอกขนาดใหญ่เคลื่อนตัวมาปกคลุมจิต แล้วถ้ามีความนึกคิดปรุงแต่งตามอาการยิบๆ ยับๆ อาการยิบๆ เหล่านี้ก็จะกลายเป็นความพอใจ ไม่พอใจ เป็นสุข เป็นทุกข์ เกิดขึ้นตามมา

การที่ผมเห็นเหตุและผลของอาการของจิตที่ยิบๆ ยับๆ แล้วเป็นสุข ไม่เป็นสุข เป็นตามอาการของจิต ทำให้ผมปลอดโปร่งโล่งใจดีมากครับ จากคำตอบของหลวงพ่อในวันที่ ๒๔ กันยายน หลวงพ่อบอกว่า

“ถ้าผมภาวนาตามที่เล่ามานี้ไปนานๆ ผมอาจจะติดสุขในการภาวนาก็ได้”

ซึ่งหลวงพ่อได้แนะนำต่อมาให้ผมใช้ปัญญาออกมาทำงาน โดยแยกแยะดูความเป็นขั้น ๕ ว่าอาการยิบๆ ยับๆ เป็นรูปอย่างไร? เป็นเวทนาอย่างไร? เป็นสัญญาอย่างไร? เป็นสังขาร เป็นวิญญาณอย่างไร? เพราะฉะนั้น ผมถึงได้เปรียบเทียบอาการยิบๆ ยับๆ ของอาการขั้น ๕ มาให้หลวงพ่อตรวจสอบ ตามคำถามที่ส่งไปในวันที่ ๒๖

หลวงพ่อ : (หัวเราะ) อันนี้เขาจะเรียนหนังสือแล้วมั้ง

ถาม : หัวข้อที่ ๒. หลวงพ่อบอกว่า เวลาทำความสงบให้ทำความสงบให้เต็มที่ เวลาเจริญปัญญาก็ออกเจริญปัญญาให้เต็มที่ ตรงนี้หลวงพ่อหมายความว่า เวลาทำความสงบให้ผมดูจิตที่ตั้งมั่นเป็นแห่งๆ นิ่งๆ โดยไม่ต้องดูอาการของจิตที่ยิบๆ ยับๆ ถึงแม้ว่าผมจะเห็นอาการยิบๆ ยับๆ ได้ ผมก็ไม่ต้องดูอาการยิบๆ ยับๆ ไซ้ไหมครับ แล้วเวลาออกเจริญปัญญาก็ให้ดูเหตุ คุผลของอาการยิบๆ ยับๆ โดยที่ผมไม่ต้องดูจิตที่ตั้งมั่นเป็นแห่งๆ นิ่งๆ ถึงแม้ว่าผมจะเห็นจิตที่ตั้งมั่นเป็นแห่งๆ นิ่งๆ ได้ ผมก็ไม่ต้องดูจิตที่เป็นแห่งๆ นิ่งๆ ไซ้ไหมครับ

ถ้าคำแนะนำของหลวงพ่อมีความหมายแบบนี้ ผมสามารถปฏิบัติได้ครับ

หลวงพ่ : ไซ้!

ถาม : แต่ถ้าให้ผมจุดที่ตั้งมันเป็นแท่งๆ นิ่งๆ โดยที่ไม่มีอาการยิบๆ ยับๆ เกิดขึ้นแบบนี้ผมปฏิบัติไม่ได้ เพราะว่าถ้าผมมีจิตที่สงบและตั้งมันเป็นแท่งๆ นิ่งๆ ได้เมื่อไหร่ ผมจะเห็นอาการยิบๆ ยับๆ ได้เมื่อนั้น หรือว่าถ้าให้ผมดูอาการของจิตที่ยิบๆ ยับๆ โดยที่ไม่ได้มีจิตที่สงบตั้งมันเป็นแท่งๆ นิ่งๆ แบบนี้ผมปฏิบัติไม่ได้ เพราะว่าถ้าจะให้ดูอาการยิบๆ ยับๆ ผมก็จะต้องมีจิตที่สงบและตั้งมันเป็นแท่งๆ นิ่งๆ เสียก่อนครับ

เนื่องจากการใช้คำพูดมาอธิบายความรู้สึกในใจ อาจจะไม่ตรงกัน ผมจึงจำเป็นต้องเข้ามาสอบถามรายละเอียด ถ้าผมใช้ถ้อยคำที่ไม่เหมาะสม ผมกราบขอขมาหลวงพ่ด้วยครับ ผมขอกราบนมัสการหลวงพ่ด้วยความเคารพอย่างสูง

หลวงพ่ : เราเข้าใจว่าการปฏิบัตินะ หลวงตาท่านปฏิบัติจนโลกนี้ราบหมด แล้วไปรายงานหลวงปู่มัน หลวงปู่มันบอก “ถูกต้อง ไซ้แล้ว” พอหลวงปู่มันว่าไซ้แล้ว แล้วพอหลวงตาท่านอยากได้อีก ท่านก็ไปหาหลวงปู่มันอีก หลวงปู่มันบอกว่า “มันก็เป็นหนเดียวแหละถ้ามันสมจุดไหน มันก็มีหนเดียวแหละ เราก็มีหนเดียวเหมือนกันที่ถ้าสาริกาเหมือนกัน”

ฉะนั้น พอเหมือนกันบ๊ีบ ว่ามีหนเดียว ก็มีแล้วหนเดียวก็เลยคิด นี่พูดถึงหลวงปู่มันนะ แต่คำถามนี้ยังไม่ถึง เดี่ยวจะมั่ว คำถามนี้ไม่ใช่อย่างนั้น เพียงแต่เรายกตัวอย่างให้เห็นว่า เห็นไหม เวลาหลวงตาท่านไปถามหลวงปู่มัน หลวงปู่มันท่านก็บอกว่าสิ่งที่ปฏิบัติมันถูกต้อง พอถูกต้องแล้ว มันจบสิ้นกระบวนการก็จบสิ้นแล้ว ก็ต้องปฏิบัติต่อไปเรื่อยๆ แต่ด้วยความเข้าใจว่ามีหนเดียว

นี่ตรงนี้หลวงตาท่านคิดอยู่ถึง ๕ ปี พอติดเข้าไปแล้ว เวลาทำข้อวัตรกัน เห็นไหม เพราะเวลาเรื่องส่วนตัวนะ ระหว่างหลวงตากับหลวงปู่มันเหมือนพ่อกับลูก รักมาก หลวงปู่มันรักหลวงตามาก เพราะหลวงตาท่านรับผิดชอบทุกๆ อย่างแทนหลวงปู่มัน ท่านกตัญญูของท่าน ท่านรักของท่าน ท่านถนอมของท่าน หลวงปู่มันท่านมีคุณธรรมในหัวใจสูงส่ง แต่ในเมื่อท่านชราภาพมาแล้ว การปกครองพระเยอะๆ การรับผิดชอบมันเป็นเรื่องที่ว่าคนเฒ่า คนแก่ มันเป็นภาระมาก

หลวงตามารับผิดชอบตรงนี้ ที่นี้ความผูกพัน ความรักส่วนตัวนี้รักกันมหาศาลเลย ฉะนั้น เวลาพูดถึงธรรมะ เห็นไหม พอพูดถึงบอกว่า “มันก็มีหนเดียวแหละ” นี่พออย่าง นั้น หลวงตาท่านติดตรงนี้ถึง ๕ ปีเนาะ พอถึง ๕ ปีเนะ เวลาหลวงตาท่านมาใกล้ๆ นะ

“มหา จิตเป็นอย่างไรวะ?”

“ดีครับ จิตว่าง ดีครับ จิตยอดเยี่ยม ดีครับ สุขยอด”

ดีครับ ดีครับ ตลอดเลย ๕ ปี กว่าหลวงปู่มันจะบอกว่า

“ไอนั้นนะมันสุขแก่เศษเนื้อติดฟัน ไอ้ดีครับๆ นั้นนะ”

เราจะบอกว่าแม้แต่หลวงปู่มันท่านเป็นพระอรหันต์ หลวงตาท่านเป็นอริยบุคคล ที่ได้อุปฐากดูแลกันมาอยู่ นี้ ๕ ปีไม่ได้ขยับไปไหนเลย ติดอยู่ ๕ ปี เรายกตรงนี้ขึ้นมา ให้เห็นว่าในการปฏิบัติเนะ เวลาถ้ามันติด มันขัด เราจะแก้ไขเราเนี่ยมันใช้เวลามากนะ เวลา คนปฏิบัติกว่าจะแต่ละขั้น แต่ละตอนที่มันจะผ่านไป มันจะพิสูจน์ในใจของมัน แล้วมัน จะมีสิ่งต่างๆ ที่ว่าเราไม่รู้ไม่เห็น มันเป็นความมหัศจรรย์ มันเป็นที่เราคาดไม่ถึง

เราก็อ่านตำรามานะ ไอ้โฮ นิพพานคือว่าง พอไปนั่งบิ๊บบันก็นึกให้ว่าง โอ้ย ว่าง หมดเลย มันก็นิพพานแล้ว นิพพานดิบดีๆ นิพพานนี่กว่าว่าง เราไปอ่านตำรานะ นิพพาน คือความว่าง เป็นเมืองแก้ว ว่างไปหมดเลย เราก็นั่งนะ ว่าง ว่าง มันก็ว่างจริงๆ แหะแล้ว เราเป็นนิพพานใหม่ละ? มันก็ไม่เป็น มันก็ไม่เป็นหรอก แต่มันว่าง นี่ไง ฉะนั้น สิ่งที่ว่า ในภาคปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ท่านผ่านอย่างนี้มา

เราจะพูดนะ แล้วเราจะบอกว่าจะไม่ให้เขียนมาแล้วละ ถ้าจะเขียนมาต้องเขียน เรื่องใหม่แล้ว ไอ้ยิบๆ ยับๆ นี่มันซ้ำแล้วซ้ำอีก เราบอกมาตั้งแต่ต้น เราบอกมาตั้งแต่ต้น นะ บอกว่าอาการที่มันเกิดขึ้น เดียวมันจะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ กิเลสเนี่ยวันนี้มัน หลอกทำนี่ พรุ่งนี้มันจะหลอกเรื่องใหม่

วันนี้มันจะหลอกเราอย่างนี้เนะ เวลาหลอกเรา มันก็หลอกว่าอาหารนี้ไม่กินแล้ว เราจะตายนะ คนเกิดมาก็ต้องกินอาหารนะ เราก็ต้องกินอาหารให้อิ่มหน้าสำราญเลย แล้ว เราจะไปปฏิบัติเนะ พอไปปฏิบัติมันก็สัปหงกโงกวงง เราก็อารู้ว่า อ้อ อาหารกินแล้วมันว่าง

เราก็ผ่อนอาหารนะ เห็นไหม มันก็บอกเลยนะ เออ ถ้าปฏิบัติจะได้นอนดี ๆ นอนตื่นขึ้น
มาแล้วมันจะปฏิบัติดีนะ อ้าว เราก็ไปนอน พอนอนตื่นขึ้นมา อืม มันก็วังต่อ เราก็นอน ๆ
เราก็ว่า เออ การนอนนี่ก็ผิดนะ อ้อ เราก็รู้ทัน พอรู้ทันมันก็ปล่อยนะ มันก็ไปหลอกอีก
นั่นแหละ

เอ๊ย เคนจกรรมมาก ๆ นะ เคนจกรรมกลางแดดเลย ด้วยวิกฤติมันจะดีนะ เราก็
เชื่อมั่น เราก็ไปเดินตากแดดอีกนะ ตากแดดมันก็ได้แต่เหงื่อ พอตากแดดจนผิวดำเลย จน
หน้าดำเลยนะมันบอก เออ ตากแดดก็ไม่ได้สมาธินะ ก็ผิดอีก! กิเลสมันหลอกทีละชั้น
ทีละชั้นขึ้นไป เห็นไหม มันละเอียดไปเรื่อย ๆ มันหลอกเราไปเรื่อย ๆ ฉะนั้น ไอ้ที่ยิบ ๆ
ยับ ๆ เดี่ยวมันจะหลอกเรื่องอื่นไปเรื่อย ๆ

ทีนี้คำว่าหลอกนี้ พระสงฆ์ไม่ได้แข่งนะ พระสงฆ์พูดเรื่องจริง เราจะบอกว่ากิเลส
นี่มันร้อยล้านพันคม เดี่ยวพอมันเปลี่ยนจากยิบ ๆ ยับ ๆ เป็นอย่างอื่นก็บอก โอ้โฮ นี่ใจแข่ง
กัน จากยิบ ๆ ยับ ๆ ก็เป็นอย่างอื่นอีกแล้ว มันยังจะเป็นอย่างอื่นไปอีกเยอะมาก ฉะนั้น พอ
เยอะมาก ที่เราพูดนี้เราพูดเพื่อจะให้ใช้ปัญญาแล้วก้าวล่วงพ้นมันไป ก้าวพ้นความสงสัย
อันนี้ไป

นี่คำแนะนำของเราคือว่าให้ปฏิบัติไป แล้วก้าวพ้นมันไป ก้าวพ้นสิ่งที่กิเลสมัน
หลอกหลวงเป็นขั้นเป็นตอนไป ไม่ต้องไปยึดติด ไม่ต้องไปหวังว่าอาจารย์พูดผิด หรือเรา
เข้าใจผิด คำพูดคือคำพูด มันเป็นโลกธรรม ปฏิบัติเป็นความจริง ถ้าเป็นความจริง ปฏิบัติ
ไปมันจะรู้จริง ไอ้ที่เราไม่พูดอะไรออกมาชัดเจน เพราะเราเห็นใจผู้ปฏิบัตินะ เราปฏิบัติ
มาก่อน ครูบาอาจารย์ของเราปฏิบัติมาก่อน

การปฏิบัติมานี้มีอะไรสะกิดไม่ได้ คนนี้นะ ถ้าไม่ได้ปฏิบัติ นั่งคุยกันนี้ไม่เป็น
ปัญหานะ พอลองได้ปฏิบัติ คนที่นั่งอยู่ที่นี่ เหนียงคุยกันนี้ โกรธตายเลย ถ้าพอปฏิบัติบ้าง
นะ ใครมาส่งเสียงดังก็ แหม มันจูน ใครมาทำเสียงข้างๆ ก็โกรธเขา แต่ถ้าเรานั่งคุยกันนี้
แหม สนุกครึกครื้น ยิ้มแย้มแจ่มใส พอคนหนึ่งปฏิบัติ คนหนึ่งไม่ปฏิบัติ ใจก็จืดจางแล้ว

ไอ้คนปฏิบัติ นั่งก็ต้องการความสงบ ไอ้คนนั่งข้างๆ ก็แหม เพื่อนฝูง เพื่อนสนิท
ทำอะไรก็ได้ มันทำเสียงดังใส่เขา นี่มันจะมีปัญหากระทบกระทั่งกันไปตลอด มันมี
ความขัดแย้งไปตลอด เพราะภาคปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ที่ผ่านอย่างนี้มาท่านจะเข้าใจ

ฉะนั้น สิ่งทีอธิบายนี้เราตั้งใจตั้งแต่ทีแรก ว่าจากทีเราปล่อยใจเราเร่ร้อนใช้ไหม? เราทีกำหนดพุทโธ พอกำหนดพุทโธแล้วจิตมันก็ตั้งมั่นเป็นแห่งๆ หนึ่งๆ แล้วมันก็เห็นอาการยิบๆ ยับๆ นี่มันเป็นปัจเจกตั้ง มันเป็นสันติภูมิจิตโก มันเป็นปัจเจกตั้งกับจิตดวงนั้น จิตดวงใดปฏิบัติ จิตดวงนั้นจะรู้จะเห็นเอง จิตดวงใดได้สัมผัส จิตดวงนั้นจะเป็นประโยชน์กับจิตดวงนั้นเอง พอจิตดวงนั้นปฏิบัติแล้วไม่เป็นประโยชน์ เราก็ แหม

ทีนี้พอไปๆ มาๆ นี่เลยกลายเป็นปริยัติไปเลย จะต้องมาถกวิชาการกันเลย ยิบๆ ยับๆ นี่จะให้รู้ เราจะบอกว่ามันเป็นเรื่องเล็กน้อยมาก เป็นเรื่องทีแทบจะไม่มีเรื่องอะไรเลย มันเป็นเรื่องทีจิตมันไปสัมผัสแล้วมันคิดอยู่ คืออาการยิบๆ ยับๆ อาการรับรู้นี้เหมือนเรานั่ง บางคนนั่ง เห็นไหม มีคนนั่นสะกิดตรงนั้น มีคนนี่สะกิดตรงนี้ เวลานั้นก็เอียงอย่างนั้น เอียงอย่างนี้ มันเป็นเรื่องพื้นฐาน

ปฏิบัติเข้าไปแล้ว เริ่มต้น พอเริ่มจะเอาจริงเอาจังมันเป็นอย่างนี้แหละ จิตมันจะออกรับรู้ จิตมันพยายาม เหมือนกับโปฐิละ โปฐิละเรียนตำรามานี้รู้ไปหมดทุกอย่างเลย มีลูกศิษย์ ๕๐๐ อัฐู สอนทางวิชาการนี้เก่งมาก ไปกราบพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าบอกว่า

“โปฐิละโบลานเปล่ามาแล้วหรือ? โปฐิละโบลานเปล่ากลับแล้วหรือ?”

น้อยใจนะ โอ้โฮ เรียนจบวิชาการมาขนาดนี้ ลูกศิษย์ลูกหาตั้ง ๕๐๐ ไม่ชมสักคำ มีแต่โบลานเปล่าๆ เสียใจ แต่ก็อยากปฏิบัติ พอปฏิบัติที้งแล้วไปหาพระธรรมกถึกใจเสร็จแล้วอาจารย์บอกว่าจะสอนได้หรือ? เห็นไหม ให้ลูกศิษย์นี้เป็นสามเณรน้อย สามเณรสอนกลับมาตรงนี้ นี่จะยกกลับมาตรงนี้ไง

“ให้เปรียบร่างกายเหมือนจอมปลวก แล้วปีดรูทวารทั้ง ๕ รู เปิดรูใจไว้คอยจับเหยี่ยวตัวนั้น เหยี่ยวที่มันอยู่ในจอมปลวกนั้นนะ”

นี่ก็เหมือนกัน เราพุทโธ พุทโธเราจะจับจิตเรา เหยี่ยวตัวนั้นก็คือวิชา คือพญามาร มันอยู่ที่หัวใจเรา เราจะจับจิตดวงนั้น แล้วเราจะจับจิตดวงนั้น พอจับเหยี่ยวตัวนั้นได้แล้วเราก็กิจารณาว่าเหยี่ยวนี้มันให้โทษกับเรานาใดไหน? มันทำร้ายเรานาใดไหน?

นี่ก็เหมือนกัน เราพุทโธ พุทโธไป พอมันเริ่มเห็นยิบๆ ยับๆ เราก็ เออ เราก็ เออ ปีดรูทวารทั้ง ๕ ปีดรูทวารไว้ ๑ รูคือจิต คือความรู้สึก แล้วเราพยายามพุทโธจับมันไว้

ถ้าจับได้ก็เป็นประโยชน์ไป มันจะเป็นประโยชน์ไป ไม่ต้องกังวล ไม่ต้องกังวลนะ ไม่ต้องกังวล ไม่ต้องห่วง

ถาม : หลวงพ่อครับ ผมเคารพศรัทธาในคำสอนของหลวงปู่สุตจิตสุดใจ ผมไม่มีความลังเลสงสัยในคำสอนหลวงปู่เลยครับ เนื่องด้วยคำพูดอธิบายความรู้สึกในใจอาจจะมีความเข้าใจไม่ตรงกัน ผมจึงจำเป็นต้องมาสอบถามในรายละเอียด ถ้าผมใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสม ผมกราบขอขมาหลวงพ่อด่วนครับ

หลวงปู่ : ไม่ต้องสอบถาม สอบถามนี้ คนที่จะเป็นอาจารย์ คนที่จะตอบ มันจะแบได้ทั้งหมด มันก็เปิดเหมือนกับแบให้กิเลสมันรู้ด้วย ฉะนั้น ครูบาอาจารย์ที่ท่านจะบอก ท่านจะบอกแนวทาง แล้วพอเราเข้าไปสัมผัสเราจะ เอ๊ะ! อ้อ! ใจ ถึงหนองอ้อ ถึงอ้อแล้วนี่จะรู้ชัดมาก รู้ชัดนั่นจะเป็นสมบัติของคนๆ นั้น ถ้าอาจารย์ไปเปิดหมดนะ นี่ก็เป็นอย่างนี้นะ นี่เป็นอย่างนี้ มันยิ่งหา ยิ่งไม่เจอหนองอ้อ ยิ่งหา ยิ่งไกล ยิ่งบอกยิ่งออกทะเล ยิ่งออกมาสมุทรไปเลย ยิ่งออกยิ่งไปโลกพระจันทร์แล้ว

นี่ครูบาอาจารย์ท่านจะมีอะไรของท่านอยู่ ถ้าท่านเป็นอาจารย์จริงๆ นะ ถ้าไม่ใช่ जानกระเบื้องนะ ถ้า जानกระเบื้องเขาเอาไว้ร่อนน้ำไว้กันแมลงขึ้นตุ้กับข้าว ใส้จันอย่างนั้นเขาเอาไว้ร่อนตามโต๊ะ รองกันยุง กันมด แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์จริงๆ นะท่านจะชักนำเรา ท่านจะดึงหัวใจเราขึ้น

ฉะนั้น เราจะบอกว่าอย่าตกใจ ถ้าอาจารย์ไม่พูดเหมือนเรา อะไรเหมือนเรา แล้วเราจะกังวลใจ มันทำให้การปฏิบัติเราไม่ราบรื่น เราจะบอกว่าใจเย็นๆ นะ แล้วปฏิบัติไปเรานั่งอยู่ที่นี่ เราไม่หนีไปไหนหรอก ไม่ต้องห่วง แล้วปฏิบัติไป อย่ากังวล อย่ากังวล แล้วปฏิบัติไป เดี่ยวมันจะพันเรื่องอย่างนี้ไปทั้งหมด

ฉะนั้น สิ่งที่ว่ายิบๆ ยับๆ แล้วมันออกรู้

ถาม : สิ่งที หลวงพ่อบอกว่า

“เวลาออกเจริญปัญญา ก็ให้ผมดูเหตุ คุผลของอาการยิบๆ ยับๆ โดยที่ไม่ต้องดูจิตที่ตั้งมั่นนิ่งๆ ถึงแม้ว่าผมจะเห็นจิตที่ตั้งมั่นนิ่งๆ ได้ ผมก็ไม่ต้องดูจิตที่ตั้งมั่นนิ่งๆ”

ถ้าคำแนะนำของหลวงพ่อย่างนี้ แบบนี้ผมสามารถทำได้

หลวงพ่อ : นั้นแหละทำได้ ทำอย่างนั้นจริงๆ เลย เวลาเรากำหนดพุทโธก็ให้จิตสงบ เวลาเราออกใช้ปัญญาที่ใช้ปัญญาให้เต็มที่ไปเลย ทำอะไรให้จริงๆ จังๆ เราทำอะไรให้จริงๆ จังๆ เราได้ผลประโยชน์ตอบสนองจริงๆ จังๆ แล้ว เราจะถึงหนองอ้อ เราจะสัมผัส เราจะเป็นปัจเจกตัว รู้จำเพาะตน ถ้ารู้จำเพาะตนแล้วนะ ไอ้ที่เขียนถามเรามา เขียนถามเรามา มันจะอายเลยล่ะ ไม่น่าถามเลย (หัวเราะ) แต่ตอนนี้ถามใหญ่เลย จะถามให้รู้มันไม่รู้หรอก แต่ถ้าปฏิบัติรู้ มี ถ้าถามให้รู้ไม่มีหรอก ไม่มี แต่ถ้าปฏิบัติรู้ มี

ฉะนั้น ปฏิบัติให้จริงๆ จังๆ นะ ไม่ต้องคิดมาก ไม่ต้องคิดมาก แล้วไม่ต้องคิดว่า จะให้เหมือนกัน ไม่ต้อง พระอรหันต์แต่ละองค์ เอตทัคคะ ๘๐ องค์ มีแต่พระอรหันต์ที่ได้ถึง ๕ เอตทัคคะ อุปัฏฐากพระพุทธเจ้าอันดับ ๑ แล้วก็เป็นพหูสูต พระอรหันต์ที่ได้หลายทาง แต่องค์อื่นแต่ละองค์ไม่เหมือนกัน

เราจะบอกว่าพระอรหันต์แต่ละองค์ก็ไม่เหมือนกัน ปฏิบัติมาก็ไม่เหมือนกัน ถ้าเหมือนกันนะ องค์หนึ่งต้องเป็นก็อปอีกองค์หนึ่ง ไม่มี แม้แต่ปฏิบัติพิจารณากายเหมือนกันก็ไม่เหมือนกัน เหมือนกับคนกินอาหาร คนกินอาหารรสชาติแตกต่างกัน อยู่ที่ความจริตชอบ ไม่ต้องตกใจ เรื่องกรรมฐานไม่ต้องให้เหมือนกันเป็ยะ อู๋ย ดิเอ็นเอต้องเหมือนกันเลย ไม่ให้ต่างกันเลย ไม่มีหรอก ไม่มี ไม่ต้องตื่นเต็นนะ

แหม วันนี้พูดเยอะเพราะอะไร? เพราะกลัวมาอีก กลัวเขียนเข้ามาอีก ไม่ต้องเขียนนะ ตั้งใจปฏิบัติไปเลย ถ้าเขียนมานะ นี่ครั้งที่แล้วไม่อยากจะพูดชัดเจนใจ อยากจะให้รู้เอง อยากจะให้รู้เอง ฉะนั้น จะพูดให้เหมือนกันไม่มีหรอก ไม่มี

อย่างเช่นผู้หญิงกับผู้ชายแตกต่างกันตรงไหน? ไม่แตกต่าง จิตนี้ไม่มีเพศ นางอุบลวรรณา ก็เป็นพระอรหันต์ ภิกษุก็เป็นพระอรหันต์ เวลาถึงจิตสงบแล้ว จิตสงบเพศหญิง จิตสงบผู้หญิง จิตสงบผู้ชายมีไหม? ก็ไม่มี จิตสงบก็คือจิตสงบนะ เวลาสงบแล้วนะ ไปสู่ที่เดียวกัน ไม่มีเพศแล้ว ฉะนั้น ไม่ต้องตกใจ นี่แต่ตอนนี้มี (หัวเราะ) ผู้หญิงกับผู้ชายต้องห่างๆ กันนะ ยิ่งพระยิ่งอย่าเข้ามาใกล้ ตอนนี้มี แต่ถ้าจิตสงบแล้วไม่มี ลงไปอยู่ที่เดียวกัน เห็นไหม

ฉะนั้น มันไม่มี ยิ่งสิ้นกิเลสแล้วเหมือนกันหมดเลย ไม่มี ฉะนั้น ไม่ต้องตกใจ นี้
เพียงแต่ว่าด้วยความเข้าใจไง เราเข้าใจนะ เราเข้าใจว่าโหมนี่นะเชื่อกันเรา แล้วก็อยากจะ
ให้เราเห็นดีเห็นงามด้วย เราเห็นดีเห็นงามแล้วแหละ แต่เห็นดีเห็นงามมันต้องทำให้จริง
ขึ้นมา ไม่ต้องว่าเห็นดีเห็นงามแล้ว พุคสีเหลืองก็ต้องสีเหลืองด้วยกัน พุคสีแดงก็ต้องสี
แดงด้วยกัน เดียวนี้เขากำลังจะสมานฉันท์ เหลืองกับแดงเขากำลังจะรักกัน ไม่ต้องแยก
จากกันแล้ว

ฉะนั้น ไม่ต้องห่วงนะ เอาแก่นี้พอนะ เอวัง